

זיהום האקוויפר ברמת השרון

פרופ' נדב אהרונסון
16.11.16

רקע - אישי

- תושבי רמת השרון שתו במשך שנים רבות מים שלא היו ראויים לשתיה.
- מים מזוהמים בכימיקלים רעילים שמקורם בתע"ש
- בשנות השמונים והתשעים רבים מתושבי העיר איבדו את האמון ברשויות וחדלו לשתות מים מהברז.

- ניסיוני האישי קושר אותי לאירוע קטן אך משמעותי בסאגת הזיהום ואי הידיעה
- פגיעה קשה בלבול ובפריחה של עץ האלמוגן שבחצר ביתי ולאחר בדיקה התברר כי פגיעה דומה קיימת בכל עצי האלמוגן בשכונה
- יש לציין כי השכונה בדרום רמת השרון ורחוקה מתע"ש
- רק אחר ששלחנו כאנשים פרטיים דגימות של המים למעבדה, נמצא כי הפגיעה נובעת מריכוז גבוה של כרומטים במים.

רקע היסטורי

- ב-1992 מדווחים פרופ' מגריץ ושות' על זיהום קשה במתכות כבדות וחנקות של הקרקע ומי התהום באתר תע"ש.
- בשנות ה-90
- התפרסמו סקרים חלקיים נוספים (י.אריה וי.גולדשמיט, ש. גרייצר ושות') המורים על זיהום חמור של הקרקע ומי התהום במיגוון של חומרים רעילים.
- על זיהום מי השתייה לא נאסף מידע, לא נעשתה בדיקה מקיפה בנושא והדבר לא הובא לידיעת הציבור.
- התשובה של הרשויות לתופעה היתה שבכל מקרה שבו זוהה מזהם במי השתייה, בריכוזים מעל המותר, הוצב מסנן להרחקתו

יוזמת התושבים

- ❖ תושבי רמת השרון שחששו מהסתרת מידע התארגנו
- ❖ יוזמה של שני תושבים הביאה להגשת תביעה משפטית כנגד תע"ש.
- ❖ התערבות היועץ המשפטי לממשלה הביאה להחלטה שיש
- לממן סקר מקיף של הזיהומים האפשריים באקוויפר רמת השרון, סקר שיבוצע ע"י רשות המים
- ❖ כתוצאה מביצוע הסקר התברר כי ההנחיות לטיפול במים כפי שנתנו ע"י הרשויות עד אז לא התמודדו עם המזהמים הנוספים שהיו במים ועליהם לא היה מידע.
- ❖ דוגמא לכך, חומרים כמו פרכלורט ונגזרות חנקניות שונות ששימשו את תע"ש.
- ❖ בשנת 2005 נותקה מערכת אספקת המים בעיר מהבארות.

לקח לעתיד

- ללא גילוי נאות ומהימן, שלא תמיד יכול להיות קיים, ייתכן ובאקוויפר הצטברו חומרים נוספים אותם אין לנו בודקים כי אין לנו יודעים מה לחפש.
- יש חומרים שאם לא מחפשים אותם בבדיקות ספציפיות לא ימצאו בבדיקות כלליות. פרכלורט הינו דוגמת הדגל בנושא.
- הרגולטור חייב לדאוג לשקיפות מלאה ולדיווח על כל החומרים הכימיים שנמצאים בשימוש תעשייתי ואחר ולהכניס אותם לתוכנית הניטור.
- יש בהחלט מקום לנקות את האקוויפר ברמת השרון. אולם:
- מכיוון שמקור זיהום האקוויפר הינו התעשייה הביטחונית שמטבעה אינה יכולה להיות שקופה הרי שעקרון הזהירות המונעת מחייב שהמים המטופלים אינם ראויים לשימוש כמקור למי שתייה.